

Datum 4. 4. 2022

POUŽITÍ DĚLOSTŘELECTVA V KONFLIKTU NA UKRAJINĚ

Předložený text je analytickým materiálem, popisujícím vojenskostrategické a operační souvislosti válečného konfliktu na Ukrajině. Názory, závěry, hodnocení a případná doporučení, zde vyjádřené a předpokládané, jsou výhradními názory autora a nepředstavují postoje či stanoviska Ministerstva obrany nebo jiné vládní agentury ČR. Podklady pro analýzu vychází z veřejně dostupných zdrojů, některé informace týkající se přímo situace na Ukrajině nebo v Ruské federaci nelze ověřit z nezávislých a důvěryhodných zdrojů a není možné zajistit jejich pravdivost, úplnost a objektivitu.

Jak je možné denně vidět, dělostřelectvo, díky své efektivitě, hraje ve válce na Ukrajině velice významnou roli. Ukrajinské dělostřelectvo je využíváno primárně na ničení ruských vojenských konvojů a podporu vojsk v bodě dotyku. Z dostupných zdrojů na internetu je také možné pozorovat kombinované použití dělostřelectva s drony, které zabezpečují dělostřelecký průzkum. Ruské dělostřelectvo je ve velké míře používáno pro ničení vojenské techniky a boření staveb, v rámci kterého způsobuje velké škody zejména na infrastruktuře a nemalé ztráty lidských životů. Ostřelování z děl, minometů, a zejména pak salvy z raketometů způsobují protivníkovi ztráty nejen na životech a materiálních hodnotách, ale zejména oslabují morálku vojáků či bojovníků. Nehledě přitom na morálku civilního obyvatelstva, které během soustředěné dělostřelecké palby prožívá hrůzu a paniku.

Rusko již od začátku hojně využívá raketové dělostřelectvo, zejména v klasické, neřízené variantě. Raketomety sovětské konstrukce BM-21 Grad, BM-30 Smerč (Tornádo) a BM-27 (Hurikán) jsou určeny k vypálení salvy raket, jejichž úkolem je zničit soustředění vojsk nebo vojenské techniky. Jejich použití proti obydleným oblastem nevyhnutelně způsobuje těžké ztráty a velké škody na civilní infrastruktuře. Nesmíme zapomenout ani na 24hlavňový raketomet TOS-1A s ráží 220 mm, který má dostřel až 6 km. Všechny tyto zmíněné systémy mohou používat termobarické neřízené rakety 9M51 s bojovou hlavicí 9N515.

Ruská armáda disponuje také širokou škálou samohybných houfnic, ať už je to 2S7M Malka s ráží 203 mm s dostřelem až 55 km nebo 152mm samohybné houfnice 2S3 Akacija a 152mm 2S19 Msta-S s dostřelem 25 km.

Ve výzbroji má Ruská federace také minomety, a to 122mm minomet typu 2B11 2S12 Sani s dostřelem až 7 km, dále je to 240mm samohybný minomet 2S4 Tulpan a samohybný

minomet 2S23 Nona-SVK s rychlostí střelby 10 ran/min až do vzdálenosti 12 800 m. Všechny tyto minomety jsou určeny zejména k ničení bodových cílů. Z použití dělostřelecké techniky dostupné informace indikují velice omezené použití inteligentní munice ráže 152mm, konkrétně laserem naváděné střely Krasnopol.

Většina typů bojové techniky, které používá ukrajinská armáda je sovětského původu, dělostřelectvo nevyjímaje. Jeden z těch, které sehrávají významnou úlohu v tomto konfliktu je raketomet BM-21 Grad, a to pro obě strany, jak pro tu ukrajinskou, tak ruskou. Tento raketomet může během necelých 30 sekund vypálit 40 raket ráže 122 mm až do vzdálenosti 20 km. Ukrajinská armáda disponuje i novým typem raketometu ráže 220 mm Burevij, který má 16 raketnic a dostřel raket je 35 km. Jedná se o modernizovanou verzi sovětského těžkého dělostřeleckého raketového systému Uragan, ale není v takových počtech jako zmíněný Grad.

Na obsluhu velice jednoduchá 122mm houfnice D-30 je dalším typem dělostřelecké techniky, kterým disponují obě strany konfliktu. Jedná se o houfnici taženou za vozidlem, která po odpojení zaujímá stacionární palebné postavení. Další tažené houfnice v ukrajinské výzbroji zahrnují 152mm 2A65 Msta-B a 2A36 Giatcint-B s dostřelem 30 až 40 km podle využitého typu střely.

Ukrajina má ve výzbroji také samohybné houfnice 2S19 Msta-S. Během konfliktu bylo ale několik kusů poškozeno a zničeno. Dále disponují typem Gvozdika 2S1, jde o 122mm samohybnou houfnici na pásech a 152mm 2S3 Akacija, která má dostřel 37 km a rychlost střely je 5 až 6 ran za minutu.

V průběhu konfliktu Ukrajina získala ze zahraničí obrovské množství výstroje, lehkých zbraní a munice, nyní se ale snaží získat především vojenskou techniku dlouhého dosahu včetně medializovaných systémů protivzdušné obrany, dělostřeleckou techniku však do tohoto seznamu zahrnuje také. Zajímavé je také zhodnocení použití systémů pro vedení různých typů dělostřeleckého průzkumu. V řadě západních armád se v této době experimentuje s použitím bezpilotních letounů ve prospěch vedení dělostřeleckého průzkumu, přičemž poznatky z Ukrajiny jasně indikují, jak mohou být bezpilotní prostředky přínosné. Dalším druhem senzoru jsou radiolokátory pro průzkum střílejícího dělostřelectva. Ukrajina totiž disponuje americkými systémy AN/TPQ-36 a AN/TPQ-37 které jsou pro ni klíčové, protože vedení protibaterijních paleb je v rámci války na Ukrajině velice časté a detekce střílejícího dělostřelectva do značné míry definuje efektivitu vedení tohoto druhu paleb.

Nejen díky zimním měsícům a tím omezené mobilitě nyní využívají obě strany konfliktu místo manévrování velkých formací bojové techniky především dělostřelecké (raketové) systémy a „bůh války – dělostřelectvo“ nyní začíná sehrávat hlavní roli na bitevním poli.

Zpracoval: Ing. David ČEP, Ph.D.

